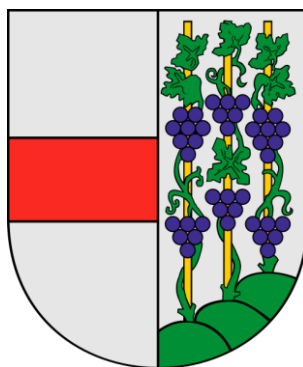

Załącznik

do Uchwały Nr LIII/606/2022 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju

z dnia 29 czerwca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY POŁCZYN-ZDRÓJ
NA LATA 2022-2027**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE	3
3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU	4
4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
5. ADRESACI PROGRAMU	7
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	8
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
2. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	11
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	11
2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY	18
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE.....	24
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY.....	25
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	25
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM	30
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	33
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	36
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	36
7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	40
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	42
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	42
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	43
IV. REALIZACJA PROGRAMU	51
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	51
2. MONITORING I EWALUACJA.....	51
3. FINANSOWANIE	52
SPIS TABEL I WYKRESÓW	53

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Artykuł 2. pkt 2. tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje	formy
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
przemoc psychiczna	wysmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.

Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są **osoby niepełnosprawne i ludzie starsi**. Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest **wyuczona bezradność**. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie ujawniają, że w 2021 r. liczba ofiar przemocy domowej kształtowała się na poziomie 75 761 osób (w tym 55 112 to kobiety, 9 520 to dzieci i młodzież do 18. roku życia, a 11 129 to mężczyźni). Szczegółowe dane za rok 2021 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2021

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty”	64 250 (w tym 53 985 wszczynających procedurę i 10 265 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
ogólna liczba ofiar przemocy	75 761

liczba ofiar – kobiet	55 112
liczba ofiar – mężczyzn	9 520
liczba ofiar – małoletnich	11 129
ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	64 846
liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6 173
liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	58 349
liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	324
ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	33 622
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	1 831
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	31 769
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	22
liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	345

Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/137709,Przemoc-w-rodzinie.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. **Przemoc w rodzinie wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków**, w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doświadczających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie

oceniają współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy w rodzinie. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy w rodzinie, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” jest oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź przynajmniej częściowo rozwiązuje problem.

4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Zadaniem Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
5. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 nr 209 poz. 1245);
6. uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M.P. 2021 poz. 1204);
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2030.

5. ADRESACI PROGRAMU

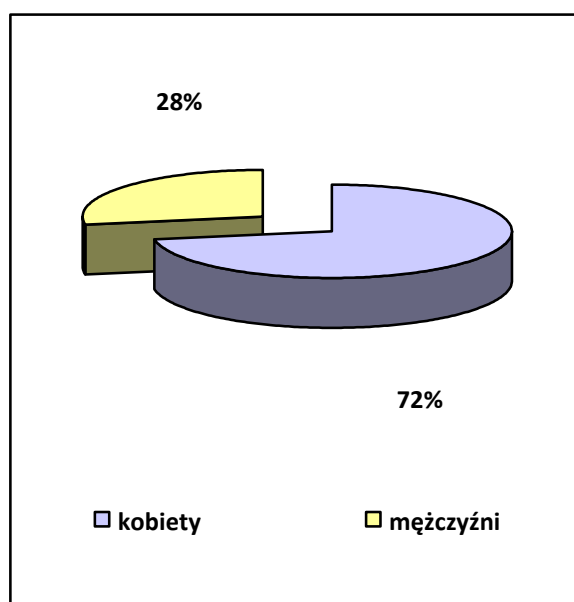
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2027 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

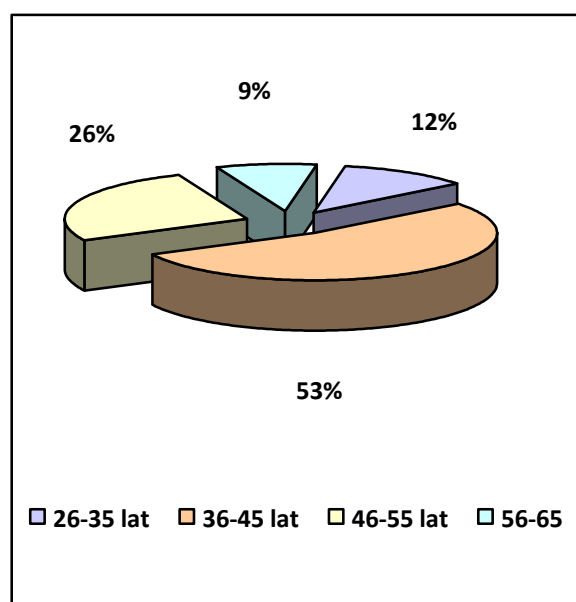
Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty. Do analizy przedłożono 36 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy oraz 60 ankiet skierowanych do uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu gminy.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 72% stanowiły kobiety, a 28% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (53%) i 46-55 lat (26%). Strukturę ankietowanych z uwzględnieniem płci i kryterium wieku ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowaną większość ankietowanych stanowiły osoby mieszkające w gminie od urodzenia (55%), Pozostali respondenci są mieszkańcami gminy w przedziale czasowym od 5 do 59 lat. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (55%), a 28% stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim. 17% ankietowanych nie złożyło deklaracji odnośnie poziomu wykształcenia.

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 60 uczniów z terenu gminy, z czego 62% stanowiły kobiety, a 38% mężczyźni. Uczniowie ze szkoły podstawowej stanowili 73% uczestników ankiety, a 27% ankietowanych było uczniami szkoły ponadpodstawowej. Uczniowie w wieku 13 lat stanowili 7% uczestników badania, w wieku 14 63%, w wieku 15 lat 2%, w wieku 17 lat 5% i w wieku 18 lat 23% próby badanych.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Połczyn-Zdrój zajmuje powierzchnię 343,71 km². Gminę tworzą: miasto Połczyn-Zdrój (7,21 km² aglomeracji miejskiej) oraz 25 sołectw rozmieszczonych wokół miasta: Bolkowo, Bronowo, Brusno, Buślary, Czarnkowie, Gaworkowo, Gawroniec, Kołacz, Lipno, Łęgi, Łośnica, Nowe Resko, Ogartowo, Ogrodno, Ostre Bardo, Popielewo, Przyrowo, Redło, Sucha, Szeligowo, Toporzyk, Tychówko, Wardyń Górny, Zajączkowo i Zajączkówko.

Gmina jest położona w środkowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w południowo-wschodniej części powiatu świdwińskiego. Gmina Połczyn-Zdrój graniczy z siedmioma gminami: Tychowo (23 km), Barwice (19 km), Czaplinek (27 km), Złocieniec (przez jez. Siecino – 27 km), Świdwin (23 km), Rąbino, Białogard (31 km).

W 2020 r. w gminie funkcjonowało 1715 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 1151 to osoby prowadzące działalność gospodarczą. W gminie działało 1078 gospodarstw rolnych, a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosiła 13,83 ha.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Połczyn-Zdrój jest zróżnicowany. Dobrze rozwinięta jest sieć drogowa, a także wodociągowa, (zaopatruje w wodę 97,4% mieszkańców gminy). Z sieci kanalizacyjnej korzysta 90,9% ludności zamieszkującej gminę i podobnie jak sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta. Na obszarze gminy jest czynna również sieć gazowa.

W 2020 r. funkcjonowały w gminie Połczyn-Zdrój: 1 niepubliczny żłobek, pięć placówek wychowania przedszkolnego – cztery przedszkola, do których uczęszczało 415 dzieci, i jeden oddział przedszkolny w szkole, do którego uczęszczało 9 dzieci, 3 szkoły podstawowe (1 010 uczniów) oraz 1 szkoła ponadpodstawowa (256 uczniów). Przy następujących szkołach: Szkole Podstawowej Nr 1 im. Adama Mickiewicza w Połczynie-Zdroju oraz Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Redle funkcjonowały klasy integracyjne. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Połczynie-Zdroju prowadzi natomiast oddziały integracyjne.

W gminie Połczyn-Zdrój działały w 2020 r. placówki wsparcia dziennego: 1 specjalistyczna, organizująca zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne i 1 pracy podwórkowej, realizująca działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W gminie Połczyn-Zdrój w 2020 r. działały następujące centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice: Ośrodek Kultury, Centrum Kultury Zamek – Biblioteka Miejska, Centrum Kultury Kino „Goplana”, Amfiteatr, 15 placówek wiejskich: 11 świetlic (Buślary, Bronowo, Czarnkowie, Łęgi, Zajązdkówko, Szeligowo, Brusno, Borkowo, Łośnica, Ostre Bardo) i 4 filie biblioteczne (w Kołaczcu, Redle, Gawrońcu i Popielewie).

Na terenie gminy Połczyn-Zdrój w 2020 r. funkcjonowało 8 zakładów opieki zdrowotnej, w tym 4 niepubliczne, 5 prywatnych praktyk lekarskich oraz działały 4 apteki i punkty apteczne.

Do dyspozycji mieszkańców gminy jest 30 obiektów rekreacyjno-sportowych, w tym hala widowiskowo-sportowa w Połczynie-Zdroju, dwa stadiony sportowe (w Połczynie-Zdroju i Redle), dwa boiska wielofunkcyjne przy szkołach podstawowych w Połczynie-Zdroju, są boiska piłkarskie oraz funkcjonują siłownie zewnętrzne. Na terenie gmina działa 12 klubów sportowych, w tym dwa uczniowskie kluby sportowe.

Na koniec 2020 r. gmina Połczyn-Zdrój liczyła 14 372 mieszkańców, wśród których było 7 385 kobiet, które stanowiły 51,38% ogółu ludności. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej przedstawia poniższa tabela. Dane odnoszące się do demografii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 381	2 363	2 338
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 187	8 937	8 638
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3 227	3 319	3 396
ogółem	14 795	14 619	14 372
w tym kobiet	7 609	7 501	7 385

Dane Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju.

W 2020 r. w gminie Połczyn-Zdrój było 740 osób bezrobotnych, w tym 420 kobiet.

Pomoc społeczną mieszkańcom gminy świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju. W 2020 r. MGOPS zatrudniał 33 pracowników, w tym dwie osoby kadry kierowniczej i sześćo pracowników socjalnych.

2. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Połczyn-Zdrój. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2018-2020 mieszkańców gminy.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy w rodzinie określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 4. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miejski	
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Plac Wolności 3-4, 78-320 Połczyn-Zdrój
3.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Koszalińska 8A, 78-320 Połczyn-Zdrój
5.	Ośrodek Wsparcia Rodziny	ul. Jana Pawła II 4, 78-320 Połczyn-Zdrój
6.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	ul. Mieszka I 19, 78-320 Połczyn-Zdrój
7.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny o Narkomanii i Narkotykach	ul. Mieszka I 19, 78-320 Połczyn-Zdrój
8.	Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Połczynie-Zdroju	ul. Zdrojowa 6, 78-320 Połczyn-Zdrój
9.	Komisariat Policji	ul. Grunwaldzka 36, 78-320 Połczyn-Zdrój

Dane Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju.

Urząd Miejski w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Miejskiej. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na

profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój w latach 2018-2020.

Tabela 5. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	346 539,89	349 185,76	351 883,32

Dane Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju

Tabela 6. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	245 539,89	212 018,37	264 659,73
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	78 000,00	97 000,00	43 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	23 000,00	23 000,00	25 000,00
razem	346 539,89	332 018,37	332 659,73

Dane Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju.

Środki przeznaczane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie ulegały wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Największe kwoty w latach 2018-2020 wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, znacznie mniejsze na przeciwdziałanie narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą w rodzinie i składa w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa, prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc nie jest tylko problemem ze sprawcą, lecz stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych. Wybrane dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	7	7	7

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	19	11	20
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	1

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	18	28	34
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2018-2020 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, zmieniała się i wyniosła odpowiednio: 19, 11 i 20. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 1 mieszkańca gminy. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, ale nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie konkursów, spektakli, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów i przedsięwzięć profilaktycznych, a także

organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień (plakaty, broszury i ulotki).

Utworzenie **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Celem działania Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi zwykle przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i kuratorskiej służby sądowej.

Do głównych zadań Zespołu należy:

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku,
- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie występowania przemocy, oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- prowadzenie dokumentacji podejmowanych działań wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin, gdzie występuje zjawisko przemocy. Członkowie Zespołu zajmują się tworzeniem i realizowaniem planu pomocy rodzinie, współpracą ze wszystkimi instytucjami z terenu gminy zajmującymi się problemem przemocy, podejmują w grupach roboczych indywidualną pracę z rodziną, w której istnieje przypuszczenie, że wystąpiła.

W ramach podejmowanych działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny realizuje procedury „Niebieskie Karty”.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Połczyn-Zdrój prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	17	17	18
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	116	118	115
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	74	60	62
w tym sporządzone przez Policję	69	55	59
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	3	3	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	38	41	23
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	11	16	15
liczba spraw sądowych	6	7	6
w tym zakończonych wyrokiem	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	0	0
w tym umorzonych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój.

W roku 2020 Zespół skierował 15 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w „Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, który był realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie.

Przemoc w rodzinie jest problemem, którego nie determinuje ani kontekst regionalny ani społeczny, dotyka on ludzi niezależnie od ich statusu i miejsca zamieszkania. Istotne jest więc dążenie do wypracowania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy (dzieci, dorosłych i osób starszych), adekwatnego do potrzeb i warunków miejscowych.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono w 2018 r. 37 rodzinom (83 osobom w rodzinach), w 2019 r. 36 rodzinom (65 osobom w rodzinach), a w 2020 r. 35 rodzinom (46 osobom w rodzinach), natomiast

wsparcia z powodu przemocy w rodzinie udzielono w tym samych latach odpowiednio: 2 rodzinom (5 osobom w rodzinach), 1 rodzinie (1 osobie w rodzinie), 3 rodzinom (5 osobom w rodzinach), nadto wsparcia z powodu narkomanii udzielono w analizowanym okresie 1 rodzinie (1 osobie w rodzinie). Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS-u z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii w latach 2018-2020

rok	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	przemoc w rodzinie	alkoholizm	narkomania	przemoc w rodzinie	alkoholizm	narkomania
2018	2	37	1	5	83	1
2019	1	36	1	1	65	1
2020	3	35	1	5	46	1

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju.

Przez cały rok w MGOPS są prowadzone dyżury specjalistów. Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy domowej mogą korzystać z bezpłatnego doradztwa psychologicznego lub prawnego.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze. Poniżej w tabelach zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020 oraz środków finansowych wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy.

Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS-u w latach 2018-2020

liczba beneficjentów	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1 094	863	756
liczba rodzin	930	609	558
liczba osób w rodzinach	2 839	1 550	1 350

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju.

Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem (działy 852 i 853)	5 361 680,00	5 385 130,00	5 623 350,00
w tym na świadczenia pomocy społecznej	3 548 794,00	3 406 290,00	3 332 300,00

na zadania własne gminy	1 457 092,00	1 458 925,00	1 534 181,00
na zadania zlecone gminie	2 091 702,00	1 947 365,00	1 798 119,00

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2020 r. – 5 623 350 zł.

Informacje o podejrzeniu stosowania przemocy może zgłosić do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe. Przykładem uruchomienia szerszego systemu pomocy rodzinom doświadczającym przemocy jest zwołanie spotkań grup roboczych i całego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Mieszkańcy gminy Połczyn-Zdrój mają zapewnioną opiekę w 8 Zakładach Opieki Zdrowotnej (w tym 4 niepublicznych), a na terenie gminy działa 5 prywatnych praktyk lekarskich. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne – m.in. jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, świetlice, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Ośrodek Wsparcia Rodziny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Połczynie-Zdroju udzielił wsparcia w 2020 r. 118 rodzinom. Aktywnie w sferze wspierania rodzin działały także: Środowiskowe Ognisko Integracyjne (w zajęciach uczestniczyło 15 dzieci) i Podwórkowa Placówka Wsparcia Dziennego „Leśna Brać”, która także wspierała 15 dzieci z gminy.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Połczyn-Zdrój objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza gminą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie	ul. Koszalińska 12, 78-320 Połczyn-Zdrój
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Drawska 32, 78-300 Świdwin
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju	ul. Jana Pawła II 4, 78-320 Połczyn-Zdrój
4.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Drawska 38, 78-300 Świdwin
5.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Kołobrzaska 3, 78-300 Świdwin
6.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Wojska Polskiego 18a, 78-300 Świdwin
7.	Sąd Rejonowy w Białogardzie	ul. Lipowa 1, 78-200 Białogard
8.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych	Sąd Rejonowy w Białogardzie ul. Wileńska 2, 78-200 Białogard,
9.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	Sąd Rejonowy w Białogardzie Oddział Zamiejscowy w Świdwinie ul. Batalionów Chłopskich 6, 78-300 Świdwin
10.	Prokuratura Rejonowa w Białogardzie	ul. Władysława Sikorskiego 30, 78-200 Białogard

Dane: opracowanie własne.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pełni przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem Policja. Teren gminy obsługuje **Komisariat Policji w Połczynie-Zdroju**. Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji, w latach 2018-2020 na terenie działania Komisariatu stwierdzono ogółem: 213 przestępstw w 2018 r., 390 przestępstw w 2019 r.

i 283 przestępstwa w 2020 r. W analizowanym okresie stwierdzono w poszczególnych latach przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie, odpowiednio: 4, 1, 4.

Policja, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, ma za zadanie:

- udzielić osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zorganizować pomoc medyczną;
- podjąć w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób dotkniętych przemocą, a wobec sprawcy przemocy zastosować odpowiednie procedury, np. użycie środków przymusu bezpośredniego czy zatrzymanie (agresywny sprawca);
- przeprowadzić ze sprawcą rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać sprawcę do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzić na miejscu zdarzenia czynności w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, a w szczególności systematycznie składać wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;
- obligatoryjnie wdrożyć procedurę „Niebieskie Karty” i poinformować, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc.

Z analizy danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Połczynie-Zdroju, odnoszących się do mieszkańców gminy, wynika że w 2020 r. na terenie gminy Policja wdrożyła 52 procedury „Niebieskie Karty”. Wśród osób doświadczonych przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważały kobiety. W analizowanym okresie sprawcami przemocy byli przede wszystkim mężczyźni, w zdecydowanej większości pozostający pod wpływem alkoholu. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Dane dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba stwierdzonych faktów przemocy	11	9	10
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” –	62	51	52

sporządzonych formularzy			
liczba osób doświadczonych przemocą w rodzinie	62	51	52
w tym kobiety	52	45	43
w tym mężczyźni	8	5	8
w tym nieletni	2	1	1
w tym osoby starsze	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie	62	51	52
w tym kobiety	4	2	4
w tym mężczyźni	58	49	48
w tym nieletni	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu	41	38	32
w tym kobiety	3	2	1
w tym mężczyźni	38	36	31
w tym nieletni	0	0	0

Dane Komisariatu Policji w Połczynie-Zdroju.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przemoc w rodzinie nie jest jasno i konkretnie nazwana w przepisach prawnych, dlatego istotne są okoliczności czynu, ich powtarzalność oraz skutki, jakie wywołuje, zarówno w rodzinie, jak i w szerszej społeczności. Sprawca może podlegać sankcjom wynikającym z przepisów kodeksu cywilnego, kodeksu karnego, kodeksu drogowego i innych przepisów właściwych dla indywidualnie postrzeganego przypadku przemocy. Sprawy sporne dla mieszkańców gminy Połczyn-Zdrój rozstrzyga **Sąd Rejonowy w Białogardzie**.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Białogardzie: II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych wykonującego orzeczenia w sprawach karnych w Białogardzie i I Zespołu Kuratorskiej Służby

Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Białogardzie Oddziału Zamiejscowego w Świdwinie.

Jak wynika z danych Sądu Rejonowego w Białogardzie – II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych Oddział Zamiejscowy w Świdwinie, w latach 2018-2020 prowadzone były przez Zespół dozory kuratorskie. Szczegóły w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Dozory prowadzone w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
511	437	489	437	408	357
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
37	37	32	31	17	16
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
153	141	108	100	84	79
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
8	8	9	9	8	8
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
21	20	13	11	17	17
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
278	219	320	266	272	223

Dane Sądu Rejonowego w Białogardzie – II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych
Oddział Zamiejscowy w Świdwinie.

Według danych Sądu Rejonowego w Białogardzie – Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich, w latach 2018-2020 prowadzone były przez Zespół nadzory kuratorskie. Szczegóły dotyczące spraw prowadzonych wobec mieszkańców gminy Połczyn-Zdrój prezentuje poniższa tabela.

Tabela 17. Nadzory prowadzone w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
9	15	19	26	13	21

w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
8	14	12	19	12	20
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw
1	3	0			
prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw
0	4	1			

Dane Sądu Rejonowego w Białogardzie – I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich w sierpniu 2021 r. na terenie miasta i gminy Połczyn-Zdrój prowadził 24 postępowania wykonawcze, w których ograniczona została władza rodzicielska, obejmujące 16 uczestników postępowania, oraz 5 postępowań wykonawczych nieletnich pozostających pod nadzorem kuratora, w tym 2 nieletnich, którzy dokonali czynów karalnych, oraz 1 nieletniego, który wykazuje przejawy demoralizacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna – psychologiczna i prawna.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju**. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2020/2021 Poradnia udzieliła wsparcia łącznie 275 uczniom z terenu gminy Połczyn-Zdrój. Zostało wykonanych 270 diagnoz psychologiczno-pedagogicznych oraz udzielono wsparcia terapeutycznego 140 uczniom. W roku 2020 z zajęć „Szkoły dla rodziców” w Poradni wzięło udział 7 rodzin.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą w rodzinie lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 18. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju	
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	94 366 20 69
3.	Komisariat Policji w Połczynie-Zdroju	47 784 42 05
4.	Komenda Powiatowa Policji w Świdwinie	47 784 45 11
5.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie Regionalne Centrum Kryzysowe	531-572-825
6.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju	533 556 605
7.	Diecezjalny Duszpasterz Rodzin	696 092 955
8.	Diecezjalna Doradczyni Życia Rodzinnego	94 343 87 34
9.	STOP – telefon Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	22 621 35 37
10.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”	801 120 002
11.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna	800 120 148
12.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
13.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
14.	Telefoniczna Poradnia dla Osób w Kryzysie Emocjonalnym	116 123
15.	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	116 111
16.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 192 88
17.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
18.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Centrum ITAKA	22 654 40 41

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W 2020 r. w gminie Połczyn-Zdrój funkcjonowało 6 parafii Kościoła rzymskokatolickiego i 4 inne Kościoły. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 19. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i inne Kościoły na terenie gminy w 2020 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny	ul. 22 Lipca 2 78-320 Połczyn-Zdrój
2.	Parafia pw. św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny	ul. Cmentarna 7-9 78-320 Połczyn-Zdrój
3.	Parafia pw. św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy w Oстрыm Bardzie	Ostre Bardo 4B 78-320 Połczyn-Zdrój
4.	Parafia pw. Matki Bożej Różańcowej w Popielewie	Popielewo 25 78-320 Połczyn-Zdrój
5.	Parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Redle	Redło 19 78-320 Połczyn-Zdrój
6.	Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Toporzyku	Toporzyk 3 78-320 Połczyn-Zdrój
7.	Kościół Chrystusowy – Zbór Kościoła Chrystusowego w RP	ul. Grunwaldzka 42 78-320 Połczyn-Zdrój
8.	Kościół Chrześcijański Jezus Żyje – Zbór	ul. Stanisława Staszica 17/36 78-320 Połczyn-Zdrój,
9.	Sala Królestwa Świadców Jehowy	ul. Marii Konopnickiej 15 78-320 Połczyn-Zdrój
10.	Zbór Kościoła Chrześcijan Dnia Siódmego	ul. Moniuszki 3 78-320 Połczyn-Zdrój

Dane Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju.

Parafie rzymskokatolickie z terenu gminy należą do dekanatu Połczyn-Zdrój diecezji koszalińsko-kołobrzeska w metropolii szczecińsko-kamieńskiej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego, dla którego umacnianie rodziny jest jednym z podstawowych zadań. Diecezjalne Duszpasterstwo Rodzin Kurii Biskupiej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej (ul. kard. Wyszyńskiego 25, 75-062 Koszalin, tel. 94 343 87 10) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej.**

Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

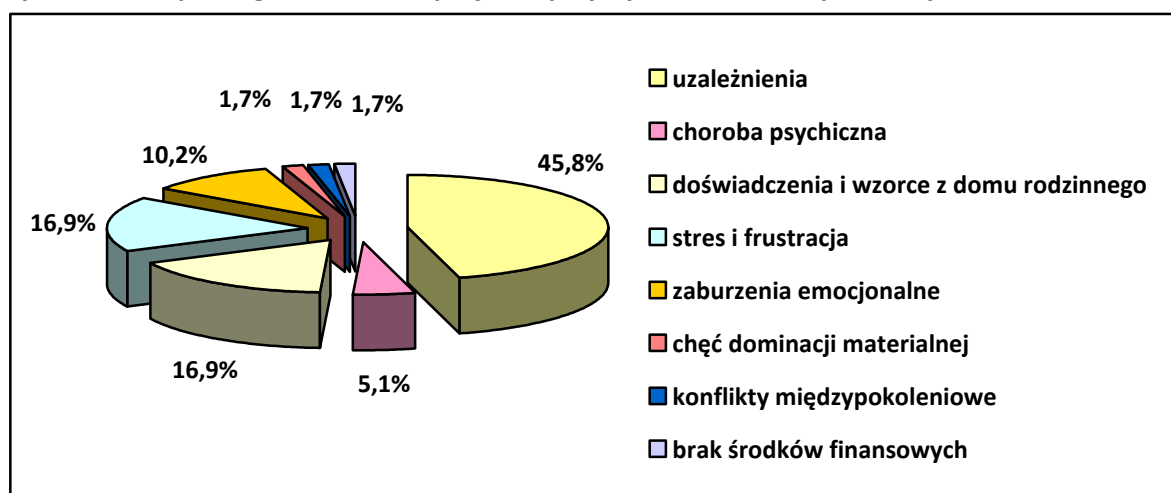
Dyrektorem Wydziału Duszpasterskiego Kurii Biskupiej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej jest ks. mgr lic. Łukasz Gąsiorowski (tel. 94 343 87 17, e-mail: luk.gas@gmail.com). Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr Piotr Wieteska (tel. 696 092 955, e-mail: wieteska@koszalin.opoka.org.pl), a diecezjalnego doradcy życia rodzinnego mgr Barbara Kwiatosz-Kalinowska (tel. 94 343 87 34, e-mail: bkk@koszalin.opoka.org.pl). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono 36 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności poproszono respondentów o wskazanie przyczyn stosowania przemocy w rodzinie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie?

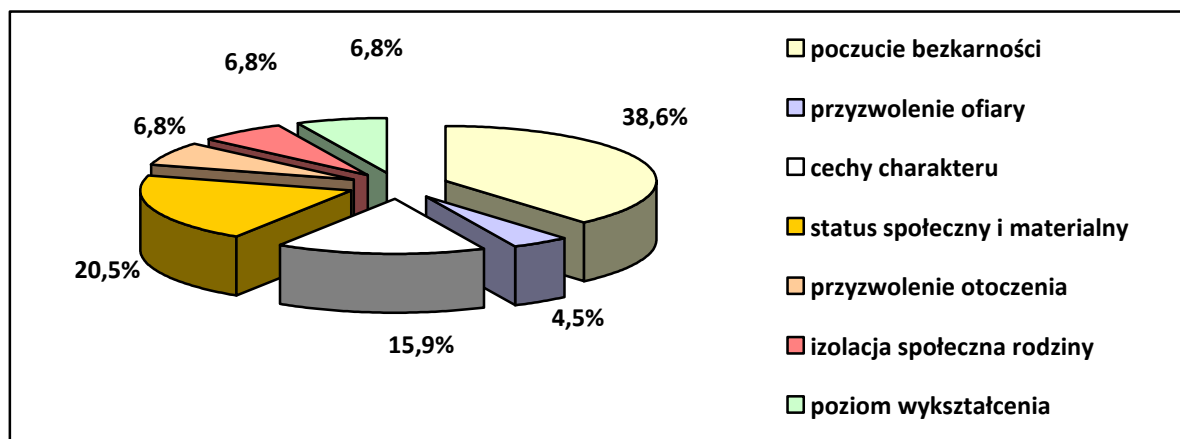
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy w rodzinie są uzależnienia (45,8%), stres i frustracja oraz doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego (po 16,9%), a także zaburzenia emocjonalne oraz choroba psychiczna (10,2%).

W dalszej kolejności wymieniano: chorobę psychiczną (7,4%) oraz temperament (5,1%), chęć dominacji materialnej, konflikty międzypokoleniowe, brak środków finansowych (po 1,7%).

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jakiego Pana/Pani zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie?

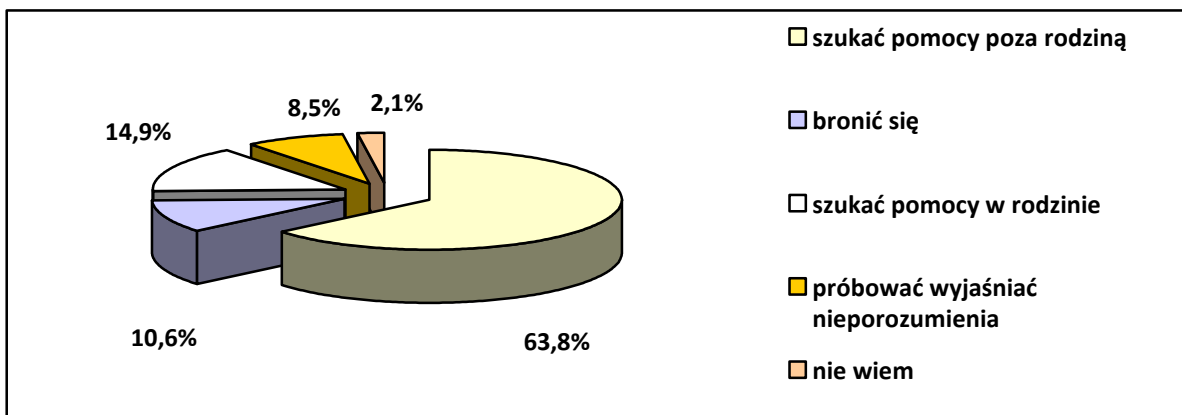

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami mogącymi mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie były: poczucie bezkarności (38,6%), status społeczny i materialny (20,5%), cechy charakteru (15,9%), a także przyzwolenie otoczenia, izolacja społeczna rodziny oraz poziom wykształcenia (po 6,8%). Wymieniono również przyzwolenie ofiary (4,5%).

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie?

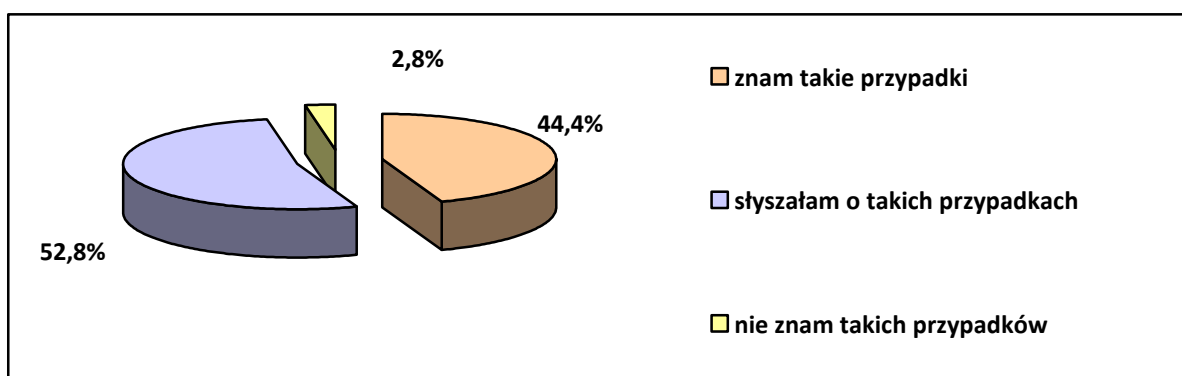

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych ofiary przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (63,8%), szukać pomocy w rodzinie (14,9%), bronić się (10,6%) oraz próbować wyjaśniać nieporozumienia (8,5%). Jeden ankietowany (2,1%) wskazał na odpowiedź „nie wiem”.

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie. Większość respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź o takich przypadkach słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

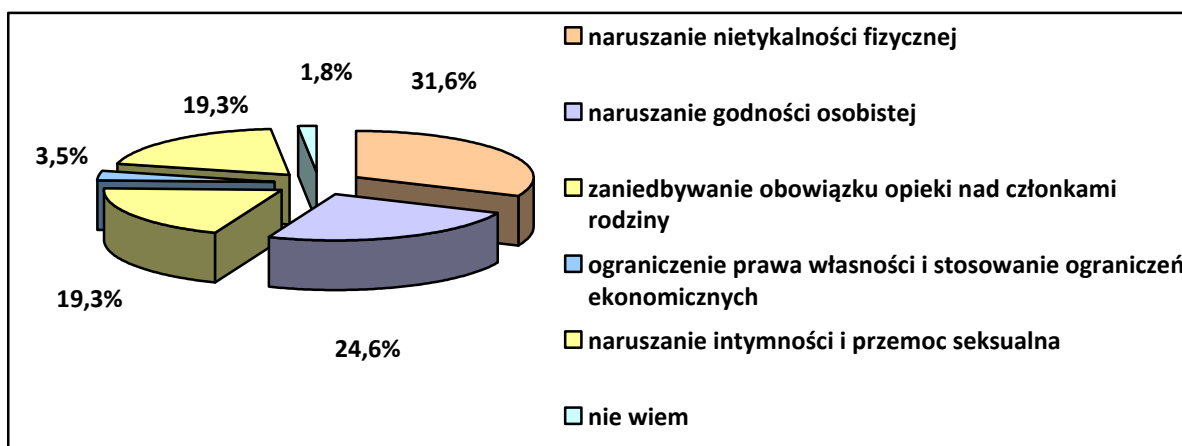
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia dotyczyła form przemocy w rodzinie. Respondenci wskazywali w szczególności na naruszanie nietykalności fizycznej i godności osobistej oraz zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny, a także ograniczanie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

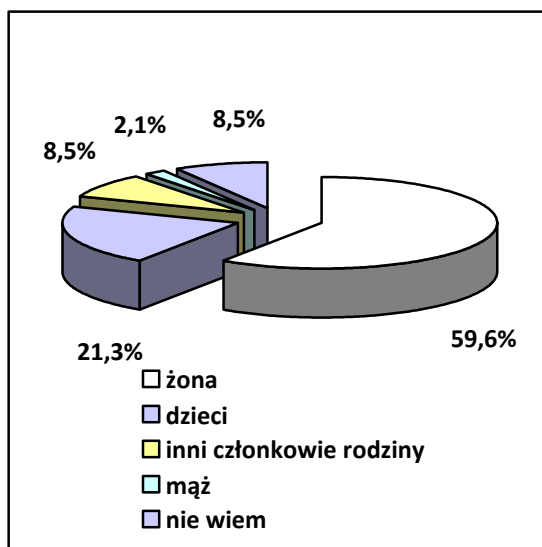
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

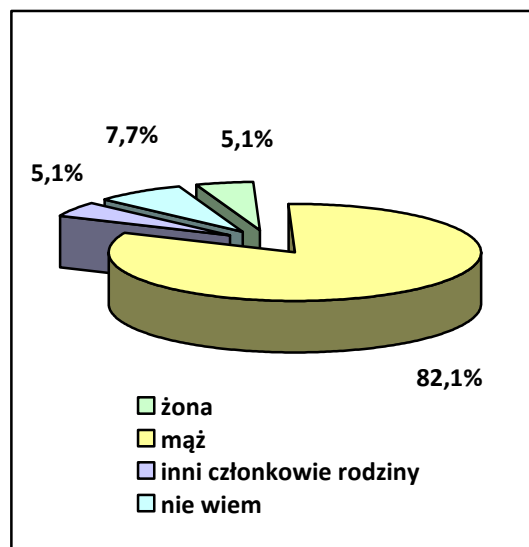
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Zdecydowana większość uczestników badania ankietowego wyraziła opinię, że ofiarami przemocy w rodzinie padają najczęściej żony i dzieci. Jeśli zaś chodzi o wskazanie sprawcy przemocy w rodzinie, to zdecydowana większość badanych uznała, że tą osobą zwykle jest mąż. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?

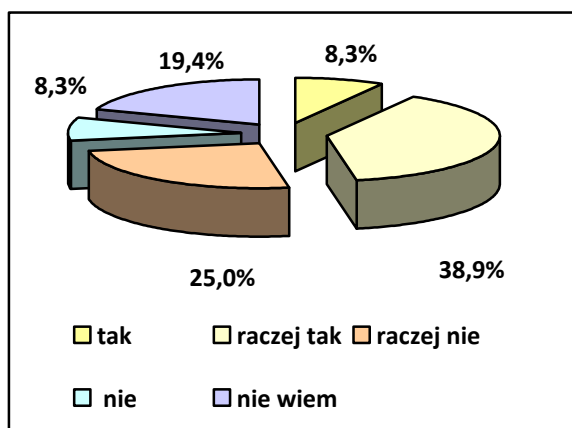
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

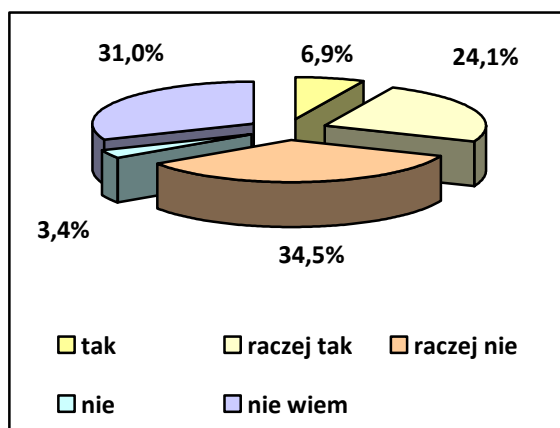
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na kolejne pytania, uczestnicy badania oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom przemocy w rodzinie oraz działania podejmowane wobec sprawców przemocy w rodzinie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec sprawców przemocy w rodzinie są wystarczające?

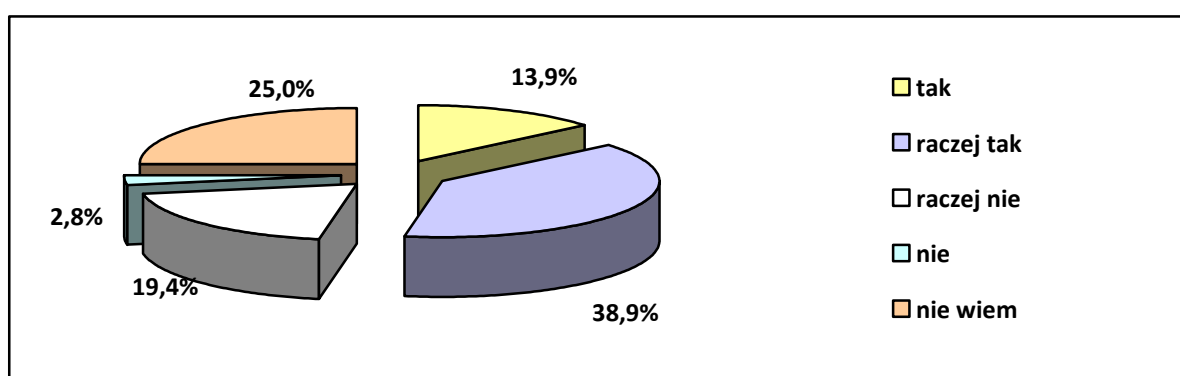

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 45,7% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego ofiarom przemocy jest wystarczająca. Przeciwnego zdania było 33,3% badanych, a 19,4% respondentów nie było w stanie tej oferty ocenić. W przypadku oceny działań podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie 31% respondentów uznało te działania za wystarczające. Odmienną opinię wyraziło 37,9% badanych. Jednocześnie 31% ankietowanych miało trudności z jednoznaczną oceną tych działań.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc w rodzinie postrzegają jako istotny problem społeczny na terenie gminy. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem na terenie gminy?

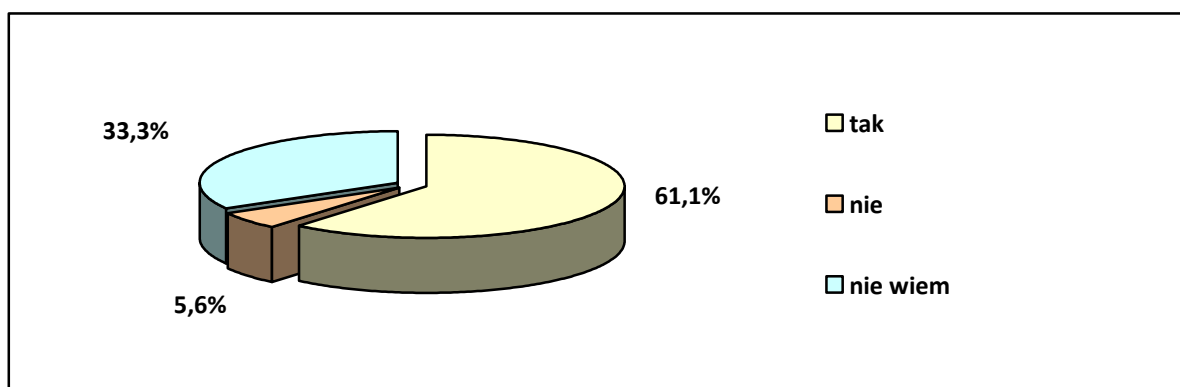

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 52,8% ankietowanych przemoc w rodzinie jest lub raczej jest istotnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 22,2% respondentów wyraziło zdanie przeciwne. Jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 25% badanych.

Uczestnicy badania mieli trudności z odpowiedzią na pytanie o ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, co ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

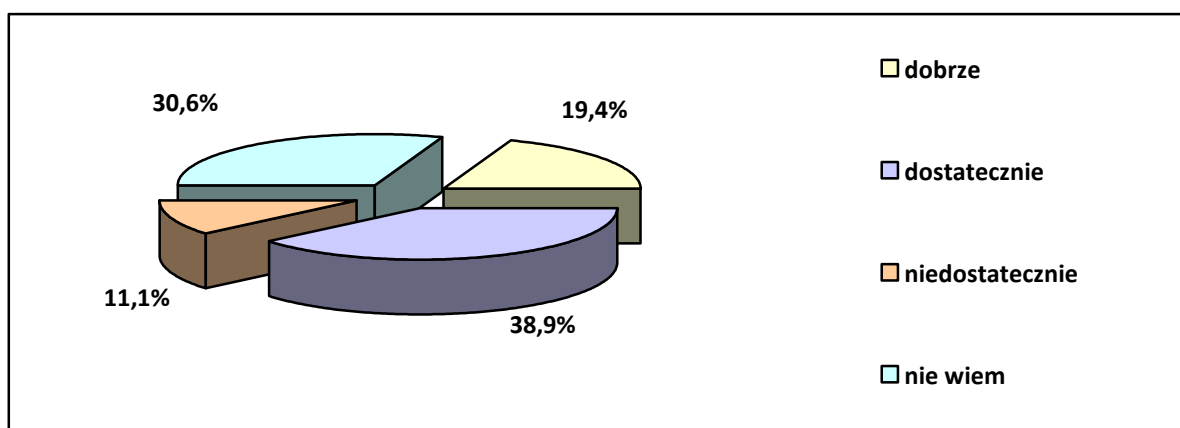

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 61,1% badanych ryzyko nasilenia się na terenie gminy przemocy w rodzinie istnieje, a 5,6% ankietowanych było przeciwnego zdania. Jednocześnie 33,3% ankietowanych wybrało odpowiedź „nie wiem”.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z problemem przemocy w rodzinie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

58,3% badanych pozytywnie oceniło te działania, według 19,4% ankietowanych są one dobre, a kolejne 38,9% pytanych przyznało, że są one dostateczne. Jednocześnie 11,1% uczestników badania oceniło te działania negatywnie. Wysoki odsetek (30,6%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególny nacisk położyli na zapewnienie ofiarom pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, zintensyfikowanie działań kontrolnych prowadzonych przez pracowników socjalnych i policję, monitorowanie funkcjonowania rodzin, w których takie problemy miały miejsce. Podkreślano także konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych, zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problemów przemocy i uwrażliwianie mieszkańców na wczesne reagowanie na przejawy przemocy i agresji.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie 5

ankiet wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Zespół Szkół w Połczynie-Zdroju (liczba uczniów: 257, liczba nauczycieli: 31),
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza w Połczynie-Zdroju (liczba uczniów: 378, liczba nauczycieli: 37),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi w Połczynie-Zdroju (liczba uczniów: 370, liczba nauczycieli: 36),
- Szkoła Podstawowa im. kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie (liczba uczniów: 58 + 14 Oddział Przedszkolny, liczba nauczycieli: 15),
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Redle (liczba uczniów: 193, liczba nauczycieli: 31),

Do szkół biorących udział w badaniu ankietowym uczęszczało w roku szkolnym 2020/2021 ogółem 1270 uczniów i wychowanków. Zatrudniano tam w tym czasie 150 nauczycieli. Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie szkoły w roku szkolnym 2020/2021 zatrudniały pedagoga. Logopedę i doradcę zawodowego zatrudniały trzy placówki, psychologa i pielęgniarkę – cztery placówki. Uczniowie ankietowanych szkół mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego. Wszystkie szkoły posiadają też dostęp do Internetu.

W trzech ankietowanych szkołach funkcjonują klasy integracyjne. Opiekę w ramach zajęć świetlicowych zapewniają cztery szkoły. Również cztery szkoły prowadzą nauczanie indywidualne. Wszystkie placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. W związku z sytuacją epidemiologiczną i okresem nauczania zdalnego, w ankiecie pytano o przypadki ujawnione w roku szkolnym 2019/2020.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano m.in. 12 przypadków palenia papierosów, 4 przypadki sięgania po alkohol, 8 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 4 przypadki dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz 3 przypadki

przestępczości. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono m.in. 7 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 3 przypadki zaniedbań, 7 przypadków przemocy w rodzinie, uzależnień oraz 3 przypadki uzależnień. Prezentowane dane mogą nie oddawać w pełni rzeczywistości, gdyż ze względu na stan epidemiologiczny nauka odbywała się pod koniec roku szkolnego w trybie zdalnym.

Przedstawiciele trzech badanych placówek nie dostrzegli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, przedstawiciele dwóch badanych placówek nie byli w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił. W podobnej ocenie odnoszącej się do otoczenia domowego uczniów, tylko przedstawiciel jednej placówki dostrzegł narastanie w ostatnich trzech latach problemów. W dwóch badanych placówkach pedagodzy nie dostrzegli wzrostu w rodzinach uczniów zjawisk niepożądanych społecznie, które rzutują na kondycję rodzin i mają negatywny wpływ na dzieci, natomiast przedstawiciele dwóch badanych placówek wskazali na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Kultury, Policję, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Straż Pożarną, Caritas, Poradnię Zdrowia Psychicznego, Fundację „Nauka dla Środowiska”, Stowarzyszenie „Młodzi – Młodym”.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich. Oferowana pomoc opiera się o współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej, a także wsparcia rzeczowego. Szkoły oferują zajęcia świetlicowe, zajęcia sportowe, wsparcie w organizacji wypoczynku wakacyjnego i refundacji kosztów uczestnictwa w wycieczkach szkolnych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie. Pomoc ta jest realizowana w oparciu o współpracę z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci i młodzieży. Umożliwiany jest

kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Uczniowie mogą również korzystać z porad i wsparcia wychowawców i pedagogów. Nadto organizowane są zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 60 uczniów szkoły podstawowej (73%) i ponadpodstawowej (27%), z czego 62% stanowiły kobiety, a 38% mężczyźni. Uczniowie w wieku 13 lat stanowili 7% uczestników, w wieku 14 lat stanowili 63% uczestników badania, 2% tej próby stanowili uczniowie w wieku 15 lat, 5% tej próby stanowili uczniowie w wieku 17 lat, a 23% tej próby stanowili uczniowie w wieku 18 lat. W pierwszej kolejności poproszono uczniów o wskazanie zachowań, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

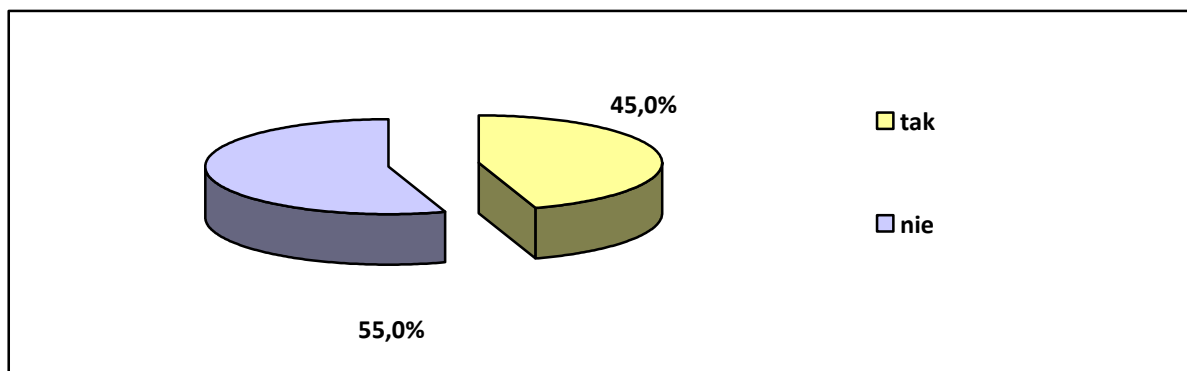
rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	22	36,7%
uderzanie	48	80,0%
kopanie	45	75,0%
duszenie	49	81,7%
szarpanie	41	68,3%
przypalanie ciała	52	86,7%
policzkowanie	41	68,3%
szantaż	47	78,3%
ośmieszanie	36	60,0%
grożenie	43	71,3%
nadmierna krytyka	35	58,3%
szkalowanie w Internecie	40	66,7%
nękanie sms-ami	42	70,0%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: przypalanie ciała (86,7%), duszenie (81,7%), uderzanie (80,0%).

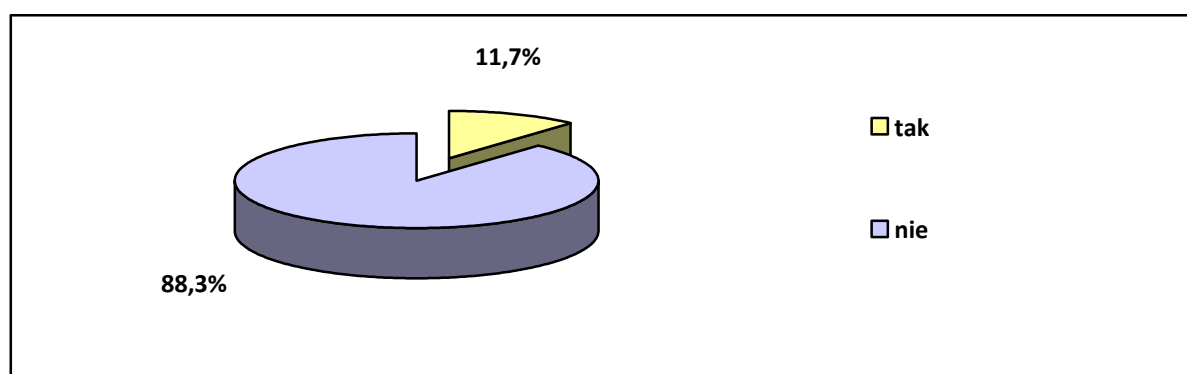
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. Większość (55,0%) uczniów odpowiedziała na to pytanie twierdząco, zaś 45,0% respondentów przyznało, że nie doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Zjawisko przemocy w domu rodzinnym potwierdziło 11,7% uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 15. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?

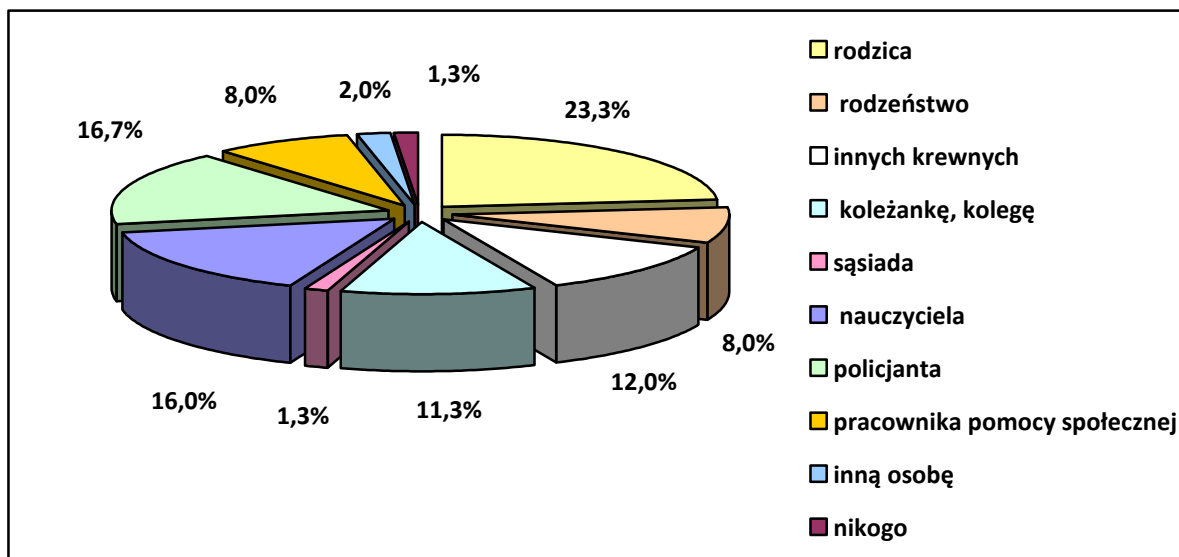

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. 53,3% badanych nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 46,7% ankietowanych stwierdziło, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem lub ofiarą przemocy lub przemocy w rodzinie, należy kogoś o tym poinformować?”, prawie wszyscy respondenci odpowiedzieli twierdząco. Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzą o przemocę podzieliliby się z rodzicem, policjantem oraz nauczycielem. W dalszej kolejności wymieniono innych krewnych, koleżankę i kolegę rodzeństwo oraz pracownika pomocy społecznej. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy w rodzinie lub była/był świadkiem przemocy w rodzinie?

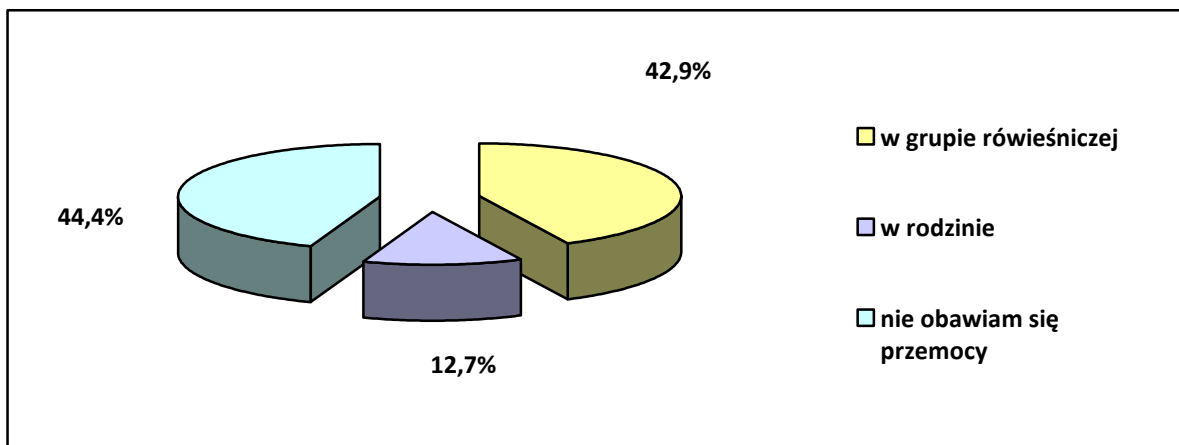
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy w rodzinie?”, 88,3% respondentów odpowiedziało twierdząco. Jednocześnie 11,7% ankietowanych było przeciwnego zdania.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy w rodzinie. Większość (80%) ankietowanych twierdzi, że nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 20% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej (44,4%) badanych zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Prawie 42,9% uczniów wskazało na przemoc rówieńczą, ale niepokój może budzić fakt, iż 12,7% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w rodzinie.

Wykres 18. Czy bardziej obawiasz się przemocy w grupie rówieśniczej czy w swojej rodzinie?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, została wprowadzona procedura postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia. Procedura ma zastosowanie w sytuacji stwierdzenia faktu bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej w trakcie wykonywania przez niego obowiązków służbowych.

W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka i umieszczeniu go u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, zostaje wypełnione oświadczenie o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica lub opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom koordynacji działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • ograniczone działania na rzecz zwiększenia dostępności opieki medycznej dla mieszkańców • ograniczona oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3

<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa prawnego i psychologicznego oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych • funkcjonowanie w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży w stopniu dobrym • dostępność do szkół podstawowych i ponadpodstawowych • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • zwiększająca się świadomość zdrowotna mieszkańców • możliwość kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadpodstawowym • skuteczne działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • niezwiększająca się liczba osób wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna pomoc organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • niewzrastająca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • niska aktywność osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • rosnąca liczba problemów dotyczących dzieci i młodzieży

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie w gminie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczny dostęp do specjalistów w ramach NFZ • niedostateczna profilaktyka przeciwdziałania uzależnieniom i agresji

<p>rodziców, nauczycieli i sprzedawców</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie (rozwój monitoringu miejskiego) oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się liczba rodzin mogących skorzystać ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych • istnienie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • zwiększająca się wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami i przestępczością 	<ul style="list-style-type: none"> • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • pozostająca na stałym poziomie kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie przez pracowników pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak organizacji pozarządowych

<p>społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • diagnozowanie problemów społecznych w gminie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów MGOPS-u • posiadanie informacji o instytucjach wsparcia i organizacjach mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • podejmowanie działań inicjujących wolontariat • współpraca z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych • przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi 	<p>działających w sferze wsparcia społecznego i ekonomii społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba pracowników socjalnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość obsługi klientów MGOPS-u, • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • istnienie organizacji pozarządowych w gminie • wzrost zainteresowania inicjatywami społecznymi • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> • niedofinansowany system pomocy społecznej • odpływ ludzi wykształconych w poszukiwaniu lepszych warunków zatrudnienia • starzenie się społeczności gminy • wzrost liczby osób zagrożonych marginalizacją • utrzymująca się na tym samym poziomie liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia

7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na zaawansowany stopień wdrożenia założeń programowych.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, a także działanie, które należałoby kontynuować lub podjąć w ramach realizacji nowego programu.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- trudna współpraca z Kościołem,
- program dla sprawców przemocy realizowany przez Gminę,
- brak ciągłości realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy (realizowanego przez Powiat).

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- stały dyżur psychologa,
- umowa z OIK (Ośrodek Interwencji Kryzysowej),
- pierwszeństwo przy przyznawaniu mieszkań (dla osób doznających przemocy),
- dystrybucja plakatów, ulotek.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- program osłonowy MPiPS „Idziemy PoMoc”.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania

- szkolenie kadry,
- superwizja,
- kampanie społeczne.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- Program Psychoedukacyjny dla osób doznających przemocy.

Działania ocenione najwyżej:

- systematyczne dyżury specjalistów,
- Program Psychoedukacyjny dla ofiar przemocy,
- szkolenia,
- dobra współpraca z innymi instytucjami (Policja, Sąd, Szkoły).

Działania ocenione najniżej:

- współpraca z Kościołem.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy realizowane były na dobrym poziomie wynikającym ze współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami działającymi na tej płaszczyźnie.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych, analizie SWOT oraz wnioski zawarte w ocenie poprzednio realizowanego programu pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2027, jest następujący:

**Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie gminy
poprzez podejmowanie działań profilaktycznych
oraz doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych
bądź uwikłanych w przemoc domową.**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: Ochrona i pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy lub zagrożonych przemocą.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	2022-2027	UM, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGO-s, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba rodzin objętych wsparciem ZI/grup roboczych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2022-2027	UM, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGO-s, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba założonych „Niebieskich Kart - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy rodzinie

			roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2022-2027	MGOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą.	2022-2027	MGOPS, NGO-s, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2022-2027	MGOPS, PK, GKRPA, ZI, PCPR, Kościoły	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami,	2022-2027	MGOPS	- liczba rodzin, którym	- wzmocnienie rodzin

w których występuje przemoc.			udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	doświadczających przemy - ograniczenie zjawiska przemy w rodzinie
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	MGOPS, PCPR, Policja, NGO-s, Kościoły	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemy
Prowadzenie rozmów i kierowanie sprawców przemy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	2022-2027	GKRPA, ZI, MGOPS, Policja	- liczba przeprowadzonych rozmów ze sprawcami przemy - liczba sprawców przemy skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemy
Pomoc sprawcom przemy w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	MGOPS, GKRPA, ZI, Policja, SR, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemy

CEL OPERACYJNY 2.: Prowadzenie na terenie gminy działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc ofiarom agresji i przemocy w rodzinie.	2022-2027	MGOPS, GKRPA, ZI, PK, palcówki oświatowe, świetlice, Policja, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie pogadarek, prelekcji na temat przemocy w rodzinie.	2022-2027	GKRPA, ZI, MGOPS, palcówki oświatowe, świetlice, PPP, Policja, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj pogadarek i prelekcji - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2027	UM, RM, MGOPS, GKRPA, ZI, palcówki oświatowe, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy w rodzinie - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy rodzinie - umocnienie prawidłowego modelu rodziny
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku	2022-2027	UM, RM, MGOPS, GKRPA, ZI, palcówki oświatowe,	- liczba i rodzaj podjętych działań	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk

rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.		światlice, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP, NGO-s, Kościoły	- liczba uczestników	zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2022-2027	UM, RM, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2027	UM, GKRPA, MGOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, światlice, NGO-s, Kościoły, społeczność lokalna	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: Doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy	2022-2027	UM, MGOPS, GKRPA, ZI PCPR, ROPS, Policja, placówki ochrony zdrowia,	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba pracowników	- podwyższenie kompetencji służb społecznych

społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą.		SR, PR	doskonalących kwalifikacje	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy w rodzinie i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2022-2027	UM, placówki oświatowe, GKRPA, ZI, PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zajęć - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach o charakterze profilaktycznym nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie.	2022-2027	UM, GKRPA, MGOPS, ZI placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: Współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.	2022-2027	UM, RM, MGOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmocnienia kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2022-2027	UM, RM, GKRPA, ZI, MGOPS, placówki oświatowe, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Połczyn-Zdrój. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz, Rada Miejska, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerami w realizacji działań są: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju, Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.

Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Gminy Połczyn-Zdrój i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania

dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawiane corocznie do końca marca wraz ze sprawozdaniem z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych na podstawie materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2027 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	3
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2021	4
Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2018-2020.....	10
Tabela 4. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	11
Tabela 5. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2018-2020	12
Tabela 6. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	12
Tabela 7. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020.....	13
Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	13
Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w gminie	13
Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020	15
Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS-u z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii w latach 2018-2020	16
Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS-u w latach 2018-2020.....	16
Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020.....	16
Tabela 14. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie Połczyn-Zdrój	18
Tabela 15. Dane dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy w latach 2018-2020	19
Tabela 16. Dozory prowadzone w latach 2018-2020.....	21
Tabela 17. Nadzory prowadzone w latach 2018-2020.....	21
Tabela 18. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	23
Tabela 19. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i inne Kościoły na terenie gminy w 2020 r.....	24
Tabela 20. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	33
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	8
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	8
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie?.....	25
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie?	26
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie?	26
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	27
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?	27
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?	28
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?	28
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?	28
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec sprawców przemocy w rodzinie są wystarczające?	28
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem na terenie gminy?	29
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	29
Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?	30

Wykres 15. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?	34
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?	34
Wykres 17. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy w rodzinie lub była/był świadkiem przemocy w rodzinie?	35
Wykres 18. Czy bardziej obawiasz się przemocy w grupie rówieśniczej czy w swojej rodzinie?	35